

Zuivelhistorie in de Zijpe

Nog steeds kunnen wij putten uit de nagelaten papieren van PIET BOSMAN. De beide foto's in dit artikel zijn waarschijnlijk, met een tussenpoos van jaren, door hem genomen.

Redactie.

"De Kaasvereniging" Burgerbrug 1889 - 1908

In de circa 19 jaren van haar bestaan heeft "De Kaasvereniging" Burgerbrug kennelijk niet veel opzien gebaard. De mededelingen in de Zijper Courant zijn slechts spaarzaam. De contacten tussen Burgerbrug en de redactie van de Zijper Courant waren ten tijde van haar opvolger "De Dageraad" nog steeds minimaal (1910 en volgende jaren).

In het overzicht van 1.5.1904 - 1.5.1905 van de Vereniging tot Bevordering der Zuivelbereiding in Noord-Holland wordt onder nummer 73 "De Vereniging" te Burgerbrug wel genoemd. De melkinzet zou 480.000 kg zijn geweest (Leerboek der Zuivelbereiding, H.B. Hylkema en R. v.d. Velde, Leeuwarden 1913).

Bij de Bond van Zuivelfabrieken was "De Kaasvereniging" onbekend (welke bond eerst in 1906 werd opgericht).

Stellen wij ons tevreden met enkele gegevens uit de Zijper Courant en de officiële stukken.

Zijper Courant

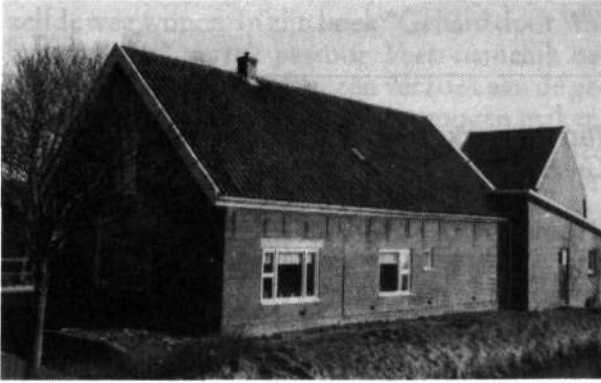
27.05.1888 Te Burgerbrug is een besluit genomen tot het oprichten van een kaasfabriek.

Uit het archief van Piet Bosman. "De Kaasvereniging" thans woning van installateur R. Zandbergen, Grote Sloot 106. Blijkbaar een nog recente foto. Naam van het huis "De Kuil".

- 15.03.1896** Benoemd aan "De Kaasvereniging" te Burgerbrug: P. Delver.
- 16.01.1898** De lessen van W. Keestra worden gevolgd door de kaasmakers van o.a. de fabrieken te Burgerbrug.
N.B. - W. Keestra was Rijkszuivelconsulent te Hoorn.
- Behalve "De Kaasvereniging" waren te Burgerbrug ook "Trio" aan de Belkmerweg en "De Concurrent" aan de Grootte Sloot in bedrijf.
- 02.12.1905** Gevraagd gehuwd kaasmaker. Zich te melden bij J. Eriks te Burgerbrug.
N.B. Benoemd werd J. v.d. Ham aan de Nes te Schagen.
- 24.08.1905** Bij de brand bij J. Eriks te Burgerbrug werd de administratie van de kaasfabriek gespaard.
N.B. Later werd de geblakerde brandkast in een etalage van de leverancier te Alkmaar tentoongesteld als overtuigend bewijs van 'bedrijfszekerheid'.
- 23.01.1908** Besluit tot ontbinding?
- 06.02.1908** OPENBARE VERKOOPING van de **nieuw gebouwde** kaasfabriek met boet en erf, Sectie E. No. 583.
N.B. Destijds sprong men met de term "nieuw gebouwde" nogal slordig om!
- 09.03.1908** Zes getrouwen besloten voorlopig door te gaan.
- 08.10.1908** Opheffing van "De Kaasvereniging" te Burgerbrug wegens onvoldoende deelname. Kaasmaker Krijgsman krijgt ontslag.
- 18.03.1909** ONRUST TE BURGERBRUG wegens afpingelen op de melkprijs door **particuliere** fabrieken.
N.B. Mede als gevolg van deze 'onrust' werd in 1910 de Coöperatieve Zuivelfabriek "De Dageraad" te Burgerbrug gesticht. Zie hierover No. 12 van de Zijper Historie Bladen, november 1985.

Tot zover de Zijper Courant.

Dezelfde woning als hiervoor getoond, jaren eerder gekiekt, waarschijnlijk door Piet Bosman. Dit geeft de West- en Zuidgevel. De z.g. Egalementsloot op de voorgrond is nu ter plaatse gedempt.

In de archieven vonden wij nog de volgende stukken (Nieuw Noratieel Archief Zijpe No. 79 in uittreksel).

Maatschap

Heden 11 februari 1889 compareerden voor mij Gerardus van Os, notaris ter standplaats Zijpe...

1. Jan Eriks	landman in de Zijpe
2. Dirk Blaauw	" "
3. Gerrit Smit	" "
4. Cornelis Kruyer Jacobszoon	" "
5. Aldert Kruyer Nicolaaszoon	" "
6. Lourens Groot	" onder Schoorl

die verklaarden met elkander te hebben opgericht, eene Burgerlijke Maatschap of Vereeniging tot uitoefening eener kaasmakerij, onder de volgende conditiën:

1. Doel: het verwerken der melk van eigen koeien;
De vereeniging zal genaamd zijn: "Kaasvereeniging Burgerbrug".
2. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt *f* 3.600 waarin ieder der vennoten is gerechtigd voor een gelijk aandeel, te weten:
  - a. 1/6 onderverdeeld in de grond...geschat of *f* 25;
  - b. 1/6 onderverdeeld in de op die grond gebouwde kaasmakerij, met alle gereedschappen, geschat of *f* 575, samen *f* 600.
3. Ieder der vennoten verbindt zich de melk van **hoogstens 22** en van **minstens 12 halve of gelde koeien te leveren**, overeenkomstig

voor de vennoten te ondertekenen reglement behelzende voorschriften enz.

4. De vennoten verbinden zich de melk van een ongezond rund onmiddellijk te zullen afzonderen en uitsluitend **in blikken of ijzeren emmers te melken** en de melk in blikken of ijzeren vaten of bussen **te vervoeren**.
5. Voor administratiekosten kan door een van de vennoten een half procent van den ontvang in rekening worden gebracht zonder meer.
N.B. De boekhouder was *J. Eriks*. Zie de Zijper Courant 24.08.1905 over de brand. P.B.
6. De boekhouder onderteekent alle stukken het beheer betreffende en vertegenwoordigt de vennootschap in en buiten rechten.
Hij is belast met toezicht op de kaasmakerij, keuring, meten en wegen der melk, het verkoopen der kaas, de ontvangst der gelden, de uitbetaling aan de vennoten, de leiding der vergaderingen, de administratie, het bijhouden der notulen en met alle werkzaamheden welke anders door eenen secretaris zouden worden verricht.
N.B. Daarvoor krijgt hij dan ook 1/2% van de ontvang! Zie hiervoor. P.B.

Onderhandse akten (privé archief)

1 augustus 1888

Jan Eriks, landman nabij Burgerbrug in de Zijpe, verklaart voor de som van *f* 125 te hebben verkocht aan:

Dirk Blaauw

Gerrit Smit

Cornelis Kruijer en

Aldert Kruijer, allen landlieden nabij Burgerbrug in de Zijpe en

Lourens Groot, landman in de gemeente Schoorl,

een stuk grond.....

(waarop later "De Kaasvereeniging" Burgerbrug haar kaasfabriek zou stichten).

Juni 1893

Overdracht van 1-6 deel der vennootschaap door Lourens Groot, vroeger landman onder Schoorl, thans zonder beroep, aan Jacob Kruyer Corneliszoon, landman nabij Burgerbrug in de Zijpe.